

Braneckého zbierka hudobnín

1746-1944

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15574	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Braneckého zbierka hudobnín	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1746-1944	Časový rozsah
3.1.4.	Level of desription	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	1,75 bm (14 archívnych škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Jozef Branecký, provinciál slovenských piaristov v Trenčíne	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Jozef Branecký sa narodil 31. marca 1882 v Skalici, kde počas rokov 1888 až 1894 navštevoval ľudovú školu. Po ukončení pokračoval na skalickom gymnáziu, ktoré dokončil s výborným prospechom v roku 1899. Ďalej študoval počas rokov 1899 až 1901 v Levoči, kde účinkoval v gymnaziálnom orchestri a speváckom zbore. Kvôli zhoršenej finančnej situácii sa rozhodol pokračovať v štúdiu ako piarista, a tak dostal noviciát vo Vacove. Piaristi sa venovali okrem pedagogickej činnosti aj hudbe čo znamenalo pre Jozefa Braneckého voľbu práve tejto rehole. V roku 1903 ukončil štúdium na gymnáziu maturitnou skúškou, avšak rozhodol sa pokračovať vo vzdelávaní	Dejiny správy pôvodcu

		<p>na univerzite Petra Pázmaňa v Budapešti. Študoval katolícku teológiu, filozofiu a klasickú filológiu, v júni 1907 bol vysvätený za kňaza.</p> <p>Prvým pôsobiskom Jozefa Braneckého bolo mesto Nagykarolyi (v súčasnosti Carei v Rumunsku), ktoré bolo multikultúrnym miestom, kde žili nielen Rumuni, ale aj Česi a Nemci. V rumunskom meste pôsobil na gymnáziu ako kňaz, ale aj ako profesor spevu a hudby. Organizoval rôzne podujatia, spevokoly, orchester či divadelné predstavenia, dobročinné koncerty a večierky. Okrem hudby sa venoval písaniu básni, dramatických hier pre mládež, ale aj písaniu článkov do miestnych novín. Za svoju snahu a obľúbenosť medzi ľuďmi dostal od Kráľovského Červeného krížu v Nagykarolyi medailu II. triedy.</p> <p>V roku 1917 ho provinciál preložil do Trenčína, kde pôsobil 42 rokov. Stal sa rektorom piaristického gymnázia a prebral správu nad hospodárskymi pomermi domu a kláštora. Počas svojho života v Trenčíne sa pokúšal o modernizáciu mesta, podporoval vybudovanie kanalizácie v meste a zavedenie rozhlasu. Okrem práce so žiakmi sa zapájal opäť do spoločenského života v Trenčíne, stal sa členom takmer všetkých spolkov a spoločností. V jeho živote mala hudba a spev významné postavenie o čom svedčí aj jeho usilovné zbieranie kompozície známych hudobných autorov či individuálne štúdium skladby pre harmóniu. Nevenoval sa len cirkevnej hudbe, ale aj svetskej či zborovému spevu. V jeho zbierke môžeme nájsť rozmanité druhy od klasických diel až po skladby ľudové, tanečné, zábavné či úryvky z operiet a melodram.</p> <p>Počas svojej činnosti v Trenčíne Jozef Branecký založil a dirigoval viacero hudobných a speváckych krúžkov, najmä z radov študentskej mládeže, s ktorými koncertoval nielen v Trenčíne, ale aj v blízkom okolí. Najväčší úspech však dosiahol so žiackym sláčikovým orchestrom, pomocou ktorého spolu s divadelnými krúžkami predniesol viacero populárnych operiet a úryvkov z klasických oper.</p> <p>Okrem hudobnej činnosti Jozef Branecký prispieval aj literárnymi dielami, medzi najznámejšie patrí Fráter Johannes, Poklady Matúša Čáka, Pribinove vŕby a pod.</p> <p>Jozef Branecký sa venoval nespočetnému množstvu aktivít, ktorými prispieval do spoločenského života, za čo bol v roku 1942 odmenený titulom čestného občana mesta Trenčín. V roku 1959 odišiel do penzie do Kňazského charitného domova v Pezinku a v roku 1962 zomrel vo veku osemdesiat rokov. Podľa jeho posledného želania sa rozlúčka konala v Pezinku a následne aj v Trenčíne, kde bol pochovaný.</p>	
--	--	--	--

3.2.3.	Archival history	<p>Zbierka je vlastníctvom Provincialátu rehole Piaristov na Slovensku so sídlom v Nových Sadoch, s ktorým má archív depozitnú zmluvu o úschove dokumentov.</p> <p>Braneckého zbierka hudobnín vznikla z dirigentskej, hudobnej, zberateľskej a spisovateľskej činnosti spisovateľa a bývalého rektora piaristov Jozefa Braneckého v Trenčíne, počas rokov 1907 až 1944.</p> <p>Prvé dokumenty sa dostali do Štátneho archívu v Bratislave, pobočka Trenčín postupne v rozmedzí obdobia 04. septembra 1952 až 27. augusta 1956, samotným pôvodcom zbierky. Najobsažnejšia časť archívnych dokumentov bola delimitovaná v auguste 1956, kedy Jozef Branecký venoval dokumenty spolu s hudobnou pozostalosťou kapelníka c. k. pešieho pluku č. 71 v Trenčíne Karola Gašpara Richtera archívu, až po svojom preložení do výslužby.</p> <p>Z úvodu, ktorý je súčasťou inventára sa dozvedáme, že Braneckého zbierka hudobnín bola spolu s hudobnou Richterovou pozostalosťou po viacerom sťahovaní uložená v bývalom oratóriu piaristického kostola v Trenčíne na bývalom Stalinovom námestí (v súčasnosti Mierové námestie). Dokumenty oboch zbierok boli navzájom pomiešané aj s inými archíviami a knihami. Triedenie a skompletizovanie jednotlivých skladieb a čísiel vykonal odborný pracovník Dr. Gerhard Šebák v auguste 1956, ktorý následne spracoval archívny fond do podoby inventára v roku 1957. Register k inventáru vypracoval J. Watzka.</p> <p>Prvý a zároveň posledný prírastok Braneckého zbierky hudobnín do Štátneho okresného archívu v Trenčíne bol v knihe prírastkov zaznamenaný 05. apríla 1984 pod číslom 300 v počte 14 archívnych škatúl v časovom rozsahu 1748 až 1944.</p> <p>Z hore uvedených informácií vyplýva, že sa archívne dokumenty niekoľkokrát sťahovali, avšak z tohto obdobia sa zachovalo len rozhodnutie Archívnej správy Ministerstva vnútra v Bratislave z roku 1982, ktorá nariadila delimitáciu hudobnej zbierky Braneckého zo Štátneho oblastného archívu v Nitre do Štátneho okresného archívu v Trenčíne.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Archívny fond Braneckého zbierka hudobnín bol prevzatý po rozhodnutí Archívnej správy Ministerstva vnútra v Bratislave zo správy Štátneho oblastného archívu v Nitre. Archívne dokumenty boli fyzicky uložené v Štátnom oblastnom archíve v Bytči, odkiaľ Štátny okresný archív v Trenčíne zabezpečil prevoz a uloženie do svojich skladových priestorov. Primárnym dôvodom celého procesu delimitácie archívneho fondu sa týkal</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov

		<p>racionálneho uloženia a spracovania archívnych súborov, ktoré sa viažu na bývalú Trenčiansku župu, kvôli stúpajúcemu záujmu bádateľskej verejnosti z Trenčína a jeho blízkeho okolia.</p> <p>Hudobná zbierka Braneckého predstavuje zlomok pôvodného množstva, mnohé diela zapožičiaval sám autor, iné sa pod vplyvom premiestnenia stratili o čom svedčia rozličné fragmenty, ktoré sú usporiadané na konci inventára. Časť skladieb svojou provenienciou patrí aj do pôvodnej hudobnej zbierky bývalého jezuitského a piaristického kláštora v Trenčíne, ktorú Branecký daroval ešte bývalému krajskému archívu v roku 1952.</p> <p>Prevzaté archívne dokumenty boli spočiatku uložené na Mierovom námestí č. 46, neskôr sa dokumenty presťahovali do novopostavenej budovy Štátneho okresného archívu v Trenčíne na ulici Kožušnícka 1.</p>	
3.3.1.	Scope and contents	<p>Medzi najstaršie dokumenty Braneckého zbierky hudobnín zaradíme skladby z 18. storočia, a to Miserere mei Deus od V. Rathgebera, Aria de Passione Domini, ktorej autorom je Johann Georg Albrechtsberger. Medzi známych skladateľov, ktorých skladby sa nachádzajú v archívnom fonde patria J. Bloch, K. Pospíšil, B. Godard, J.S. Bach, F. Chopin, či L. Beethoven a mnohí ďalší. Naopak medzi najmladšie dokumenty radíme skladby z prvej polovice 20. storočia napríklad Tri bunievačka šokačka popijevka alebo melodráma s názvom Kraljevič od chorvátskeho skladateľa dr. J. Andriča, Smútočný pochod od F. Chopina alebo opis skladby Trauermarch od L. Beethovena.</p> <p>Archívny fond Braneckého zbierky hudobnín predstavujú obsažnú zbierku kostolných spevov (Vod' ma Pane, Ave Maria, Salve Jesu Parvule, Milujem Srdce sväte Teba a pod.), piesne k svätým ako napríklad k sv. Václavovi alebo sv. Vojtechovi a vianočné piesne. Okrem kresťansky orientovaných piesní sa v zbierke hudobnín nachádza aj oslavný spev k prezidentovi T. G. Masarykovi k 80. narodeninám, slovenské či sokolské piesne, ale aj brožúry z náuky o notách a taktoch či cvičebnica spevu. Archívna zbierka predstavuje dokumenty v tlačenej verzii, ale aj jednoduché prepisy rukou. Ide o piesne a texty, ktoré sú najčastejšie okrem češtiny a slovenčiny aj v nemeckom či maďarskom jazyku.</p> <p>V archívnej zbierke sa nachádzajú tri rovnomerné fotografie z roku 1918, na ktorých je Jozef Branecký s hudobníkmi žiakmi z Trenčína.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		V roku 1989 Slovenská akadémia vied v Bratislave požiadala Štátny okresný archív v Trenčíne o zaslanie fotokópií notových záznamov hudobnej zbierky Braneckého, rovnako v roku 1993 Slovenský hudobný fond, hudobné informačné stredisko v Bratislave žiadalo Štátny okresný archív v Trenčíne o charakteristiku všetkých hudobných zbierok, ktoré sa v archíve nachádzali, vrátane hudobnej zbierky Braneckého. Zbierku možno použiť pre teoretické a hudobno-historické študijné účely ako aj praktické využitie. Archívne dokumenty sú dobre zachované.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Informácie o vyradovaní nie sú známe, keďže ide o dôležité archívne dokumenty predpokladáme, že žiadne vyradovanie neprebehlo. Pri inventarizácii mohlo dôjsť k vnútornej skartácii, avšak takéto informácie sa nezachovali. Súčasný stav Braneckého zbierky hudobnín predstavuje 14 škatúl čo je 1, 75 bm.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond Braneckého zbierka hudobnín nie je rozdelený do vecných skupín, jeho štruktúra pozostáva zo zoradenia archívnych dokumentov do inventárnych jednotiek, ktoré však nie sú usporiadané chronologicky ani abecedne. Inventárna jednotka predstavuje jeden názov skladby alebo celý súbor skladieb od jedného autora. Inventár z roku 1957 obsahuje 267 inventárnych jednotiek uložených v 7 škatuliach, čo však nezodpovedá skutočnému stavu. Počet inventárnych jednotiek je 442 a sú uložené v 14 škatuliach.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	český, chorvátsky, latinský, nemecký, maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical	nepoškodený	Fyzický stav

	characteristics and technical requirements		a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny archív Bratislava. Dr. Gerhard Šebák: Hudobná zbierka Branecký Trenčín, Bratislava 1957	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Jozef Branecký - osobný fond, (1859) 1893-1962 (1992)	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Hudobná zbierka Branecký Trenčín bola spracovaná do podoby inventára v roku 1957 odborným pracovníkom Dr. Gerhadom Šebákom. Register k inventáru vypracoval J. Watzka. Opis vyhotovila Mgr. Simona Mikušková vo februári 2023.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady

3.7.3.	Date(s) of descriptions	07. 02. 2023	Dátum vyhotovenia opisu
--------	-------------------------	--------------	-------------------------